

УКРАЇНА

ВОРОХТЯНСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
НАДВІРНЯНСЬКОГО РАЙОНУ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
СЕЛИЩНОГО ГОЛОВИ

від 08.01.2025 року

с-ще Ворохта

№ 02-р

**Про затвердження
інструкцій з охорони
праці та пожежної безпеки
працівників Ворохтянської
селищної ради**

Відповідно до вимог Конституції України, Кодексу законів про працю, постанови Кабінету Міністрів України № 1107 від 26.10.2011, наказу Міністерства внутрішніх справ України № 1417 від 30.12.2014 «Про затвердження Правил пожежної безпеки» та з метою координації роботи працівників Ворохтянської селищної ради та здійснення організаційного, юридичного, фінансового, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення Ворохтянської селищної ради з метою забезпечення ефективної роботи,

1. Затвердити інструкції з охорони праці працівників Ворохтянської селищної ради та присвоїти їм наступні порядкові номери (додаються):

1.1. Додаток 1, Інструкція №1 «Інструкція з пожежної безпеки».

1.2. Додаток 2, Інструкція №2 «Інструкція з користування вогнегасником».

1.3. Додаток 3, Інструкція №3 «Інструкція з надання першої домедичної невідкладної допомоги».

1.4. Додаток 4, Інструкція №4 «Інструкція з безпеки життєдіяльності під час воєнного стану».

1.5. Додаток 5, Інструкція № 5 «Інструкція при роботі з комп'ютером, принтером, ксероксом та іншою оргтехнікою».

2. Працівникам Ворохтянської селищної ради виконувати роботу відповідно до інструкції з охорони праці та пожежної безпеки.

3. Контроль за виконанням розпорядження покласти на керуючого справами **Юрія ГАЛИКА**.

Селищний голова

Олег ДЗЕМ'ЮК

Додаток 1
до розпорядження
селищного голови
від 08.01.2025 № 02-р

ВОРОХТЯНСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
НАДВІРНЯНСЬКОГО РАЙОНУ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ЗАТВЕРДЖЕНО
від ____20__року
Селищний голова
Олег ДЗЕМ'ЮК

ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 1
з ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ
для працівників
Ворохтянської селищної ради

1. Загальні положення

- 1.1. Кожен працівник зобов'язаний знати і виконувати правила пожежної безпеки, а при виникненні пожежі - вжити всіх залежних від нього заходів для рятування співробітників і гасіння пожежі.
- 1.2. Виходи, проходи, коридорні тамбури повинні утримуватися постійно вільними.
- 1.3. У кабінетах столи, стільці необхідно встановлювати так, щоб не заставляти виходів із кабінетів.
- 1.4. Весь пожежний інвентар і обладнання треба утримувати у справному стані, розміщувати на видних місцях.

2. Вимоги безпеки до початку роботи.

- 2.1. Забороняється використовувати електроприлади із пошкодженою ізоляцією, зберігати біля них рідини, які легко займаються, обгортати папером або тканиною електричні лампи.

2.2. Не працювати на несправному обладнанні.

2.3. Перед початком роботи на електрообладнанні перевірте наявність і надійність кріплення захисних засобів і з'єднання захисного заземлення, занулення.

3. Вимоги безпеки під час виконання робіт

3.1. Виконуйте лише ту роботу, з якої пройшли інструктаж, не передоручайте свою роботу іншим особам.

3.2. Забороняється використовувати пожежний інвентар та обладнання для господарських та інших потреб, не пов'язаних з пожежогасінням.

3.3. Не дозволяється використовувати кабелі і проводи із пошкодженою ізоляцією.

3.4. Не дозволяється переносити ввімкнені електроприлади, залишати без догляду ввімкнені в електромережу нагрівальні прилади.

3.5. Забороняється користуватися пошкодженими розетками, зав'язувати і скручувати електропроводи.

3.6. Забороняється самостійно усувати несправності електромережі та електрообладнання.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Щоденно після закінчення робочого дня у кабінетах повинні уважно оглянути всі приміщення, які закриваються, вимкати електроприлади, обладнання, освітлення.

4.2. Після закінчення роботи слід прибрати робоче місце.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. У випадку виникнення пожежі дії працівників відділу освіти мають бути спрямовані на створення безпеки співпрацівників:

— у першу чергу провести рятування та евакуацію згідно з планом евакуації;

— при охопленні полум'ям входних дверей евакуація проводиться через вікна (перший поверх);

— діяти чітко, без метушні, запобігати проявам паніки серед співробітників.

5.2. Кожен працівник, який виявив пожежу або її ознаки (задимлення, запах горіння або тління різних матеріалів тощо), зобов'язаний:

— вимкнути електромережу;

— негайно повідомити про це по телефону **101** до пожежної частини;

— сповістити про пожежу начальника відділу освіти;

— вжити заходів щодо гасіння пожежі наявними засобами пожежогасіння;

— якщо у кімнаті є вода — змочить нею все приміщення та його предмети, це дозволить вам на деякій час зменшити дію диму та полум'я;

- знеструмлену електропроводку можна гасити піском, водою, вогнегасником;
- загорання у витяжній шафі ліквідується вогнегасником після вимкнення вентилятора;
- у випадку загоряння проводів зварювального апарату виключіть його, а потім трансформатор і полум'я загасіть піском чи вогнегасником.

Якщо на вас зайнявся одяг:

- не можна бігти, це лише підсилить горіння;
- треба швидко скинути одяг, що зайнявся, а якщо це не вдалося, варто впасти та качатися по підлозі (землі), збиваючи полум'я.

Якщо на іншій людині зайнявся одяг:

- не можна давати людині бігати, — полум'я розгориться ще сильніше;
- треба допомогти ураженому швидко скинути одяг, що зайнявся, і залити його водою;
- якщо це не вдалося, необхідно повалити потерпілого на підлогу (землю). Намагайтеся будь-яким способом збити полум'я: залийте водою, засипайте землею, закидайте снігом, накиньте щільну тканину (брзент, ковдру, пальто) і щільно пригорніть тканину до палаючого одягу. При цьому голову потерпілого слід залишити відкритою, щоб уникнути отруєння продуктами горіння;
- надати першу (долікарську) допомогу потерпілим в аварійній ситуації;

При опіках:

- при термічних опіках першого ступеня уражене місце обробляють етиловим спиртом, після чого накладають суху стерильну пов'язку або чисту тканину і звертаються до дерматолога. Ні в якому разі не можна проколувати пухир, змочувати місця опіків водою, припікати їх розчином перманганату калію, бриліантової зелені, розчином йоду, застосовувати «народні засоби», різні олії, вазелін, бо вони тільки підсилюють опіки, сповільнюють загоєння ран; при важких опіках необхідно негайно відправити потерпілого до лікувального закладу та зустрічі пожежних підрозділів.

Секретар ради

Ярослав БІЛОУС

Додаток 2
до розпорядження
селищного голови
від 08.01.2025 № 02-р

**ВОРОХТЯНСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
НАДВІРНЯНСЬКОГО РАЙОНУ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
від ____20__ року
Селищний голова
Олег ДЗЕМ'ЮК

**ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 2
з КОРИСТУВАННЯ ВОГНЕГАСНИКОМ**

1. Загальні положення

- 1.1. Вогнегасник вуглекислотний переносний ВВ призначений для гасіння горіння рідких речовин, що не розчиняються у воді, електрообладнання під напругою електроструму до 1000 В, а також пожеж у приміщеннях, у яких розміщені ПК.
- 1.2. Вогнегасник не може використовуватися для гасіння пожеж речовин, горіння яких відбувається без доступу повітря (бавовна, піроксилін і т.п.).
- 1.3. Забороняється розташовувати вогнегасник у зонах попадання прямих сонячних променів і поблизу опалювальних приладів.
- 1.4. Технічне опосвідчення корпусу вогнегасника виконується один раз на п'ять років.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

- 2.1. Провести зовнішній огляд вогнегасника і впевнитися в його справності.

3. Вимоги безпеки під час роботи

- 3.1. При гасінні необхідно:

- зірвати пломбу, висмикнути чеку;
- направити насадок на полум'я під кутом 45°;
- натиснути на важіль запорно-пускового пристрою;
- струмінь вуглекислого снігу подавати з краю вогню;
- гасити з відстані 1 м;
- по закінченні гасіння відпустити важіль
- УВАГА! Час безперервної роботи вогнегасника типу ВВ складає 9 сек.

- 3.2. Забороняється:

- наносити удари по вогнегаснику;

- експлуатувати вогнегасник з наявністю вм'ятин, здутостей або тріщин на корпусі;
- кидати вогнегасник у полум'я та вдаряти ним об землю для приведення до дії;
- спрямовувати під час експлуатації насадку вогнегасника у бік людей.

4.Вимоги безпеки по закінченню роботи.

- 4.1.Перезаряджати після будь-якого використання в пункті технічного обслуговування вогнегасників.
- 4.2.Не розбирати і не перезаряджати вогнегасник особам, які не мають дозволу на проведення таких робіт.
- 4.3.Не використовувати вогнегасник для потреб, не пов'язаних з пожежогасінням.

5.Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

- 5.1.При попаданні вуглекислого снігу в очі і на відкриті ділянки тіла промити вражені місця чистою проточною водою.

Секретар ради

Ярослав БІЛОУС

Додаток 3
до розпорядження
селищного голови
від 08.01.2025 № 02-р

**ВОРОХТЯНСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
НАДВІРНЯНСЬКОГО РАЙОНУ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
від ____ 20__ року
Селищний голова
Олег ДЗЕМ'ЮК

**ІНСТРУКЦІЯ № 3
з НАДАННЯ ПЕРШОЇ ДОМЕДИЧНОЇ НЕВІДКЛАДНОЇ ДОПОМОГИ
працівникам Ворохтянської селищної ради
при нещасних випадках**

1. Загальні вимоги

1.1. Перша долікарська допомога — це комплекс заходів, спрямованих на поновлення або збереження життя (здоров'я) потерпілого, що здійснюється особою, яка перебуває поруч з потерпілим (взаємодопомога) або самим потерпілим (самодопомога) до прибуття медичного працівника.

Від того, наскільки вміло і швидко надано першу долікарську допомогу, залежить життя потерпілого та результат подальшого лікування.

1.2. Особа, яка надає допомогу, має знати:

1.2.1 основні ознаки порушення життєво важливих функцій організму людини;

1.2.2 загальні принципи надання першої допомоги та її прийоми з урахуванням характеру отриманого потерпілим ушкодження;

1.2.3 основні способи транспортування (перенесення) потерпілого.

1.3. Особа, яка надає допомогу, повинна вміти:

1.3.1 оцінювати стан потерпілого і визначати, яку допомогу в першу чергу він потребує;

1.3.2 забезпечувати вільну прохідність верхніх дихальних шляхів потерпілого;

1.3.3 виконувати штучне дихання «з рота в рот», «з рота в ніс» і зовнішній (непрямий) масаж серця;

- 1.3.4 тимчасово зупиняти кровотечу шляхом накладання джгута, тугої пов'язки, пальцевого притискання судини;
- 1.3.5 накладати пов'язку при різних ушкодженнях (пораненні, опіку, обмороженні, вивиху);
- 1.3.6 іммобілізувати ушкоджену частину тіла при переломі кісток, тяжкому вивиху, термічному ураженні;
- 1.3.7 надавати допомогу при тепловому та сонячному ударах, гострому отруєнні, непритомному стані та інших нещасних випадках;
- 1.3.8 користуватись аптечкою першої медичної допомоги.

1.4. Загальна послідовність дій при наданні першої долікарської допомоги:

- 1.4.1 усунути вплив на організм факторів, які загрожують здоров'ю або життю потерпілого (звільнити від дії електричного струму, винести із зараженої атмосфери, загасити палаючий одяг тощо);
- 1.4.2 оцінити стан потерпілого, визначити характер і тяжкість травми;
- 1.4.3 виконати необхідні дії щодо рятування потерпілого у передбаченому порядку (відновити прохідність дихальних шляхів, провести штучне дихання, зовнішній масаж серця, зупинити кровотечу, іммобілізувати місце перелому, накласти пов'язку тощо);
- 1.4.4 підтримувати основні життєві функції потерпілого до прибуття медичного працівника;
- 1.4.5 викликати швидку медичну допомогу або вжити заходів щодо транспортування потерпілого до найближчого медичного закладу.

1.5. Кожен заклад або місце постійного чергування персоналу мають бути забезпечені засобами надання першої долікарської допомоги, зокрема, такими:

- 1.5.1 медична аптечка з набором необхідних медикаментів та засобів для надання допомоги;
- 1.5.2 носилки для перенесення потерпілого, інвентарні шини (наприклад, фанерні) для закріплення кінцівок при переломах та вивихах;
- 1.5.3 плакати з правилами надання першої долікарської допомоги, інформаційні стенди та інша наочна агітація, яка вивішується на видних місцях.

1.6. Склад медичної аптечки¹:

Найменування	Кіл-В(шт)
--------------	-----------

¹ Склад медичної аптечки та засобів для надання першої долікарської допомоги визначається нормативними документами залежно від видів виконуваних робіт, може доповнюватись або замінюватись іншими медичними препаратами, та погоджується керівником підприємства.

Активоване вугілля в таблетках №10	2
Аміаку розчин флакон 10 або 40 мол	1
Анальгін у таблетках №10	1
Ацетилсаліцилова кислота 0,5 №10	1
Бесалол у таблетках №6	1
Бинт 5×3 або 5×5 нестерильний	2
Бинт 5×10 нестерильний	2
Бинт 5×10 стерильний	1
Бинт трубчастий №2	3
Борна кислота 10 г	1
Валідол у таблетках №10	1
Йоду розчин 5% флакон 10 мол	1
Лейкопластир бактерицидний	2
Мазь борна 5% 25 р.	1
Натрію гідрокарбонат 25 р.	1
Таблетки від кашлю	2
Трубка гумова - Джгут кровоспинний	1
Фурацилін	1
Футляр пластиковий	1
Екстракт валеріани 15 мол	1

1.7. Медичну аптечку з набором медикаментів слід розташовувати у шафі із дверцятами, що закриваються, та на внутрішній поверхні яких знаходиться опис наявних медикаментів. Медикаменти для внутрішнього та зовнішнього використання, перев'язочні матеріали мають зберігатись на окремих полицях шафи. Наявність та термін придатності лікарських засобів необхідно періодично контролювати.

1.8. Відповідальність за утримання та укомплектованість медичної аптечки та засобів для надання першої долікарської допомоги несе секретар селищної ради, а періодичний контроль здійснює голова селищної ради.

2. Перша долікарська допомога при ураженні електричним струмом

2.1. Небезпечним для людини вважається електричний струм силою понад 0,1 А напругою до 1000 В. Якщо не надати допомогу потерпілому

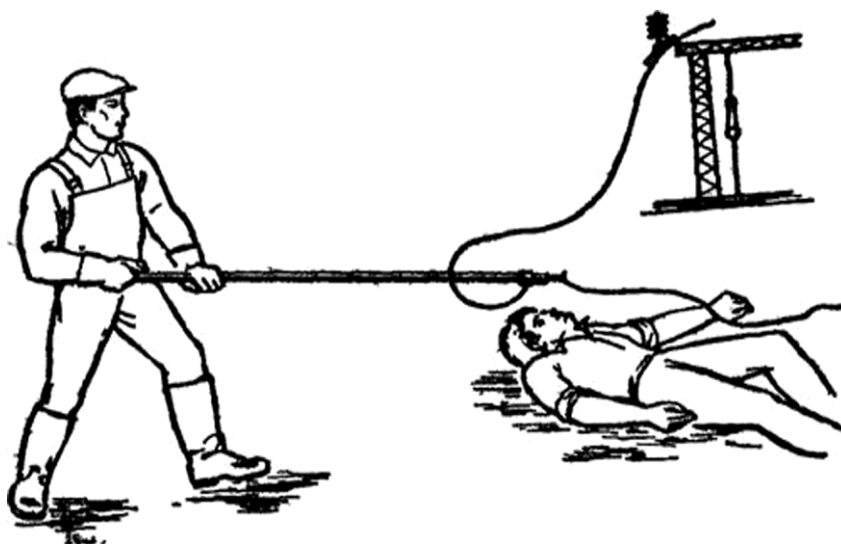
протягом 2 хвилин, може наступити клінічна смерть, а якщо допомогти негайно, то потерпілого можна врятувати протягом 3–10 хвилин.

2.2. При ураженні електричним струмом у потерпілого може настати судома, втрата свідомості, послаблення серцевої діяльності, зупинка дихання або смерть. Наслідок травми залежить від площі ураження і місця дотику. На місці дотику до електричних проводів та інших предметів (пристроїв, інструменту), що перебувають під напругою, можуть виникати опіки.

2.3. При ураженні електричним струмом у першу чергу необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електроустановку від джерела живлення. Відключення електроустановки виконується за допомогою вимикачів, рубильника, а також шляхом роз'єднання контактної мережі живлення (вилка, запобіжник тощо).

2.4. У разі неможливості відключення електроустановки, слід відтягнути потерпілого від струмоведучих частин, якщо одяг сухий та відстає від тіла (уникаючи дотику до оточуючих металевих предметів та частин тіла), або застосувати підручний ізоляційний матеріал (наприклад, стати на суху дошку, згорток сухого спецодягу) або діелектричні рукавиці (за наявності). При цьому сухою палицею або іншим предметом із ізоляційного матеріалу відкинути від потерпілого провід, що перебуває під напругою (Рис. 1).

1. Визволення потерпілого від дії струму в електроустановках понад 1000 В ізолюючою штангою

2.5. Якщо потерпілий внаслідок судоми обхватив електричний провід, що перебуває під напругою, слід розчепити його руки, відриваючи від проводу послідовним відгинанням пальців. Надаючи допомогу, необхідно стати на підручний ізоляційний матеріал та користуватися діелектричними рукавицями.

2.6. Якщо у потерпілого є дихання і пульс, його необхідно обережно віднести від місця ураження і покласти на рівне місце; підкласти під нього сухий одяг; розстібнути комір одягу; зняти пасок (пояс); звільнити (за необхідності) його рот від сторонніх предметів (їжі, слини, вставленої щелепи); дати понюхати нашатирний спирт і збризкати обличчя водою. При цьому слід звернути увагу на зіниці — розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. Навіть нормальний стан потерпілого (після ураження струмом) не виключає небезпеки погіршення його стану пізніше, тому потерпілий має перебувати у повному спокої, йому не можна дозволяти продовжувати працювати. Дозволити продовжити роботу може лише медичний працівник.

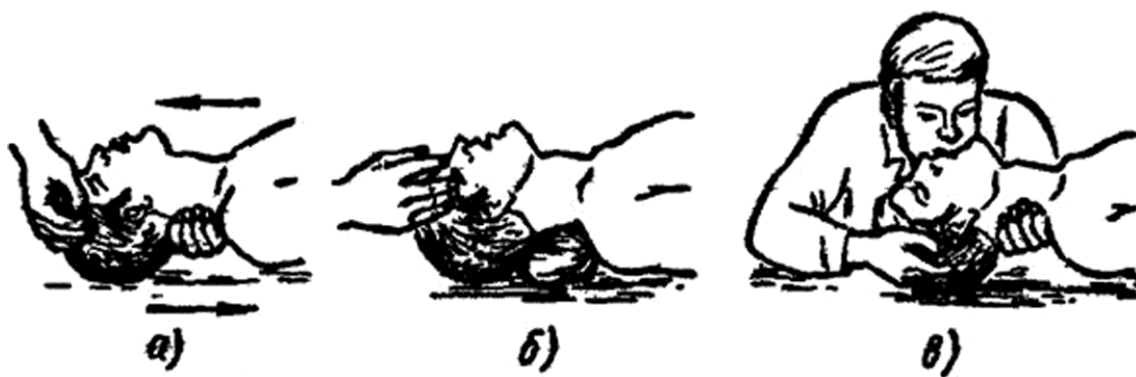
2.7. Заборонено транспортувати потерпілого (після його звільнення від дії електричного струму) у непритомному стані за відсутності у нього дихання і пульсу. Слід негайно почати оживлення, попередньо викликавши швидку медичну допомогу. Необхідно провести потерпілому штучне дихання і зовнішній (непрямий) масаж серця на місці, поки він не опритомніє. Штучне дихання проводиться у разі відсутності ознак пошкодження груднини методом «з рота в рот» або «з рота в ніс». При цьому не слід надавлювати на верхню частину груднини, ребра, м'які тканини, печінку, оскільки можна їх пошкодити.

2.8. Порядок проведення штучного дихання (*Рис. 2*):

- 2.8.1 встати зліва від потерпілого, підкласти під його голову ліву руку, а правою надавити на його лоб, для того, щоб закинути голову і забезпечити вільну прохідність гортані;
- 2.8.2 покласти під лопатки потерпілого згорток одягу, вивести з рота слиз або сторонні предмети (їжу, вставну щелепу), перевірити положення язика;
- 2.8.3 зробити 2–3 глибоких вдихи та вдути крізь спеціальну трубку, марлю або хустинку повітря з свого рота до рота або носа потерпілого. При вдуванні через рот — закрити потерпілому ніс, при вдуванні через ніс — прикрити рот.
- 2.8.4 частота вдування до рота або носа потерпілого має бути не більша ніж 15–16 разів на хвилину;
- 2.8.5 після припинення штучного дихання, рот або ніс потерпілого звільнюють, щоб не заважати вільному видиху;
- 2.8.6 при відсутності роботи серця у потерпілого разом із штучним диханням застосовується масаж серця.

2. *Прийоми штучного дихання способом « з рота в рот »:*

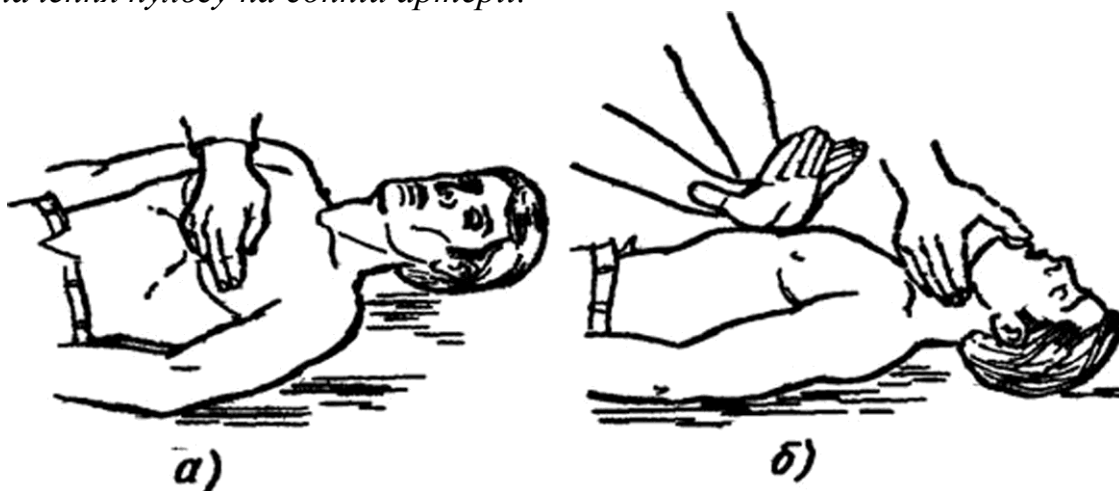
а — закидання голови руками; б — закидання голови за допомогою валика; в — вдування повітря.

2.9. Порядок проведення зовнішнього (непрямого) масажу серця, коли потерпілий лежить на спині (Рис. 3):

- 2.9.1 підкласти під спину валик (згорток одягу);
- 2.9.2 звільнити якнайшвидше грудну клітину потерпілого від стискуючого одягу;
- 2.9.3 покласти свою руку на грудну клітину потерпілого таким чином, щоб великі пальці розташовувались біля нижнього кінця грудини;
- 2.9.4 натискати на грудну клітину з силою, що дозволяє посунути грудну клітину на 3–4 см;
- 2.9.5 швидко прибирати руки від грудної клітини після кожного натискування, щоб не заважати вільному її розправленню;
- 2.9.6 викликати дихання ритмічними надавлюваннями на грудну клітину 15–20 разів на хвилину;
- 2.9.7 зробити перерву на 2–3 секунди (на час видиху і початок вдиху) після 3–4 натискувань, після чого повторити масаж.

3. Прийоми зовнішнього (непрямого) масажу серця: а — місце надавлювання на грудну клітину; б — положення рук при проведенні масажу серця і визначення пульсу на сонній артерії.

2.10. Порядок проведення зовнішнього (непрямого) масажу серця, коли потерпілий лежить на животі:

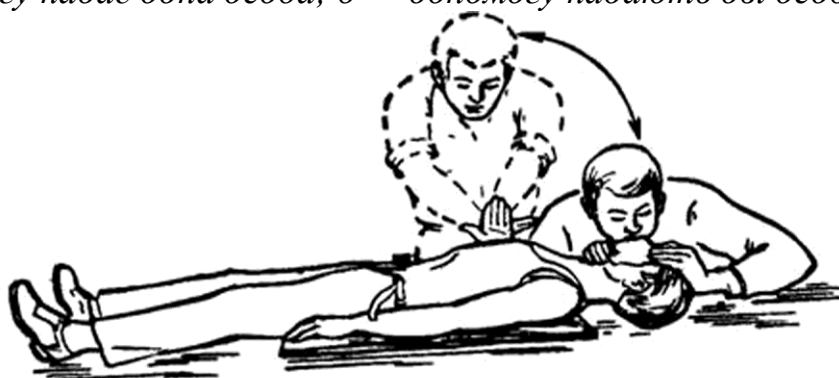
- 2.10.1 витягнути руки потерпілого вперед;

2.10.2 стати на коліна, так щоб ноги потерпілого знаходились між колінами особи, що виконує масаж серця;

2.10.3 надавлювати на спину потерпілого по обидва боки хребта та відводити руки з періодичністю 15–20 разів на хвилину, викликаючи дихання.

2.11. При відсутності у потерпілого роботи серця паралельно із штучним диханням застосовується масаж серця, для чого після 2–3 штучних видихів роблять 4–6 натискань на грудну клітину. Проведення одночасно штучного дихання і зовнішнього масажу серця може виконувати як одна, так і дві особи (Рис. 4).

4. Проведення одночасно штучного дихання і зовнішнього масажу серця:
а — допомогу надає одна особа; б — допомогу надають дві особи

а)

б)

2.12. Перші ознаки того, що потерпілий опритомнює: зіниці звужуються, з'являється самостійне дихання, зменшується синюшність шкіри і з'являється пульс (бувають випадки, що за наявності вказаних ознак довгий час не з'являється пульс, що вказує на наявність у потерпілого фібриляції серця, тому неможна припиняти надання допомоги до прибуття медичних працівників).

2.13. Констатувати смерть має право лише медичний працівник.

3. Перша долікарська допомога при пораненні та кровотечах

3.1. Для надання першої допомоги при пораненні слід використовувати стерильний перев'язочний матеріал (перев'язочний пакет, бинт).

3.2. Якщо перев'язочний пакет відсутній, то для перев'язки слід використовувати чисті носову хустинку, полотняну ганчірку тощо. На те місце пов'язки, що приходить безпосередньо на рану, бажано накапати декілька крапель настоянки йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після цього накладити пов'язку на рану. Особливо важливо застосовувати таким чином настоянку йоду при забруднених ранах.

3.3. Кровотечу, за якої кров тече з рани або природних отворів назовні, називають зовнішньою. Кровотечу, за якої кров накопичується у порожнині тіла, — внутрішньою.

3.4. Кровотечу зупиняють такими способами:

- накладання пов'язки або джгута;
- згинання кінцівки в суглобі;
- притиснення пальцями судину, що кровоточить, — артерію, вену (Рис. 5).

5. Місця притиснення артерій для зупинки кровотечі

Найбільш надійний спосіб тимчасової зупинки кровотечі — накладання джгута. За відсутності спеціального джгута використовується будь-який підручний матеріал: ремінь, мотузка, гумова трубка, рушник, шматок відірваної сорочки тощо.

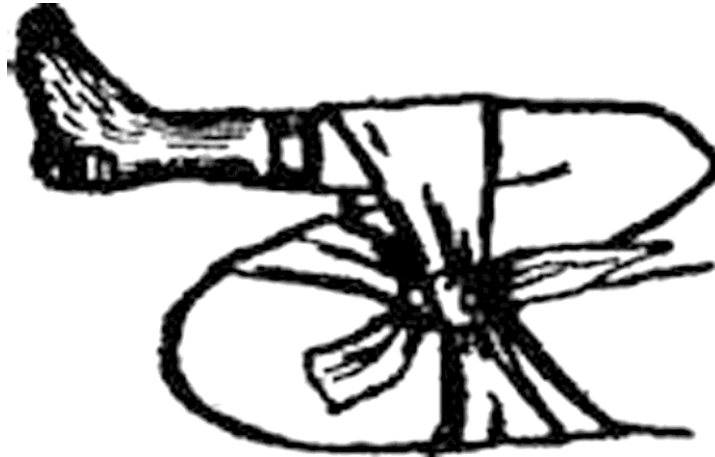
3.5. Для зупинки кровотечі необхідно:

- 3.5.1 підняти поранену кінцівку вгору;
- 3.5.2 закрити кровоточиву рану перев'язочним матеріалом (із перев'язочного пакета), придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати протягом 4–5 хвилин. Якщо кровотеча зупинилася, то, не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти подушечку зі шматка вати

(іншого перев'язочного пакета) і забинтувати поранене місце (з деяким натиском);

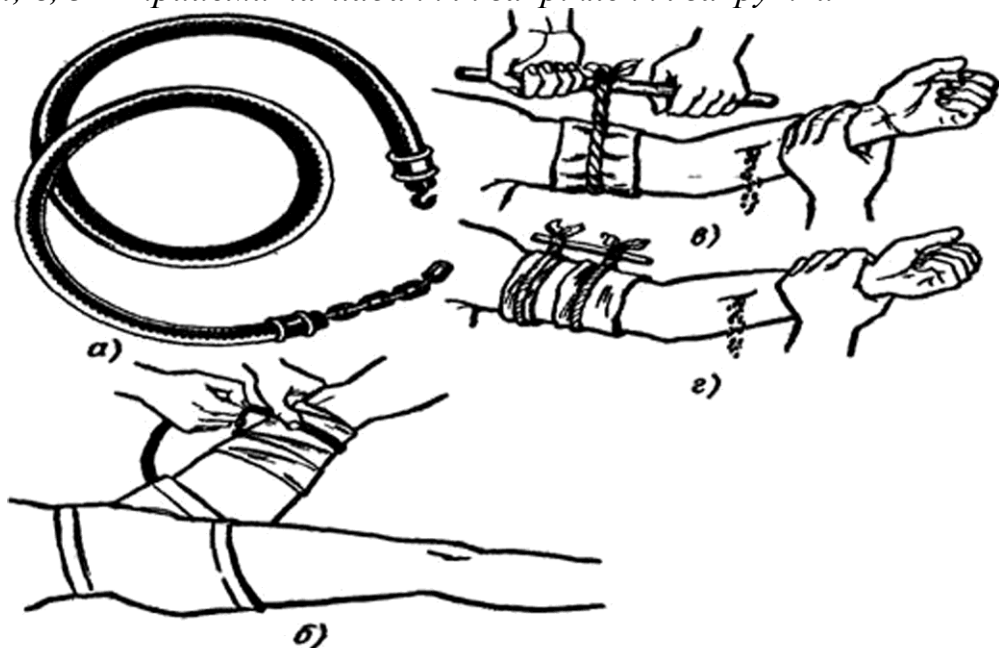
- 3.5.3 притиснути кровоносні судини, які живлять поранене місце, за допомогою згинання кінцівок в суглобах (Рис. 6), або пальцями, джгутом чи закруткою (Рис. 7). За умови сильної кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, слід негайно викликати медичного працівника.

6. Зупинка кровотечі згинанням кінцівки при пораненні:
а — передпліччя; б — плеча; в — голені; г — стегна

3.6. Джгут накладають вище місця кровотечі, зробивши 2–3 оберти навколо кінцівки, на час, що не перевищує 1–2 години. Щоб проконтролювати це під накладений джгут необхідно покласти записку або написати на кінцівці точний час, коли було покладено джгут.

7. Зупинка кровотечі джгутом та закруткою: а — джгут; б — накладання джгута; в, г — прийоми накладання і закріплення закрутки

3.7. Якщо є підозра на внутрішню кровотечу, на місце кровотечі необхідно накладити холодний компрес, використовуючи холодну воду або сніг, грілку з льодом, і якнайшвидше доставити потерпілого до медичного закладу.

3.8. Після припинення кровотечі шкіру навкруги рани змащують йодом або зеленкою, а потім накладають стерильну пов'язку.

4. Перша долікарська допомога при опіках, тепловому і сонячному ударах, обмороженні

4.1. Опіки бувають:

- термічні — викликані дією температури (теплом або холодом);
- хімічні — викликані хімічними речовинами та сполуками (кислотами або лугами);
- електричні — викликані дією електричного струму або електричної дуги.

Після надання першої долікарської допомоги при опіках потерпілого необхідно доставити до медичного закладу.

4.2. Надання першої долікарської допомоги **при теплових термічних опіках:**

- 4.2.1 при опіках вогнем, парою, гарячими предметами не слід змочувати обпечене місце водою та ні в якому разі не відкривати пухирі;
- 4.2.2 при опіках I ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють антисептичними засобами та етиловим спиртом;
- 4.2.3 при опіках II ступеня (пухирі) обпечене місце обробляють спиртом або 3% марганцевим розчином;
- 4.2.4 при опіках III ступеня (ушкодження шкіряної тканини) рану накривають стерильною пов'язкою та викликають медичного працівника.

4.3. **При тепловому або сонячному ударах** відбувається приплив крові до мозку, потерпілий відчуває раптову слабкість, головний біль, блювотний позив, нестачу повітря, потемніння в очах, важке дихання та може знепритомніти. Потерпілого слід:

- 4.3.1 вивести (винести) з жаркого приміщення або перенести від сонця у тінь, прохолодне місце;
- 4.3.2 забезпечити приплив свіжого повітря;
- 4.3.3 покласти так, щоб голова була вище тулуба;
- 4.3.4 розстібнути стискуючий дихання одяг;
- 4.3.5 покласти на голову холодний предмет, лице і груди змочити холодною водою;
- 4.3.6 дати понюхати нашатирний спирт.

Якщо потерпілий притомний, дати йому випити 15–20 крапель настоянки валер'янки (на одну третину склянки води).

4.4. **Обмороження** — це термічне ураження тканин організму, що виникає через дію холоду. Основною причиною такого пошкодження є спазм капілярів шкіри, який є реакцією на охолодження — організм таким чином намагається зберегти тепло, енергію.

Обмороження посилюють тісне взуття та одяг, що ускладнюють кровообіг, стан алкогольного та наркотичного сп'яніння. Перші ознаки обмороження спостерігаються на незахищених частинах тіла. Спочатку з'являється блідість ділянок шкіри, поколювання, незначний біль, а потім настає оніміння цих ділянок шкіри. Заходами попередження обмороження є змащення відкритих частин тіла жиром або кремом, що затримує у шкірі тепло.

4.5. Існує 4 ступеня обмороження:

- I — після зігрівання на ділянках обмороження виникає набряк, шкіра має синюшний відтінок;
- II — на ділянках ураження формуються білі пухирі, наповнені прозорою рідиною;
- III — пухирі містять кров'яну рідину; через добу-дві на їх місці формуються місця некрозу (омертвіння), які пізніше відділяються і заміщуються рубцями;
- IV — уражаються, крім шкіри, ще й сухожилля, м'язи, кістки; процес загоювання може тривати тижні й місяці.

4.6. Надання першої долікарської допомоги **при обмороженні**:

- 4.6.1 розтирати збілілі ділянки шкіри до почервоніння і появи відчуття поколювання. Можна розтирати сухою фланелевою або м'якою шерстяною тканиною. Уражене місце можна змастити лікувальними засобами (наприклад, мазями «Пантенол», «Рятівник»). Неможна проколювати пухирі;
- 4.6.2 у разі обмороження кінцівок необхідно віднести потерпілого у тепле приміщення, зняти верхній одяг та взуття. Якщо взуття не знімається — його слід розрізати. Надалі вжити заходів щодо загального зігрівання потерпілого (наприклад, накрити теплою ковдрою);
- 4.6.3 кінцівки потерпілого слід помістити у посудину з теплою водою температурою до 36–37 °С. Поступово додаючи гарячу воду, протягом 20 хвилин доводити температуру води у посудині до 39–40 °С та в подальшому підтримувати її на такому рівні. Після того як температура тіла і пульс нормалізуються, обморожені ділянки необхідно протерти насухо. Бажано зробити масаж обморожених ділянок та дати потерпілому випити теплу рідину (наприклад, чай);
- 4.6.4 потерпілому не рекомендовано вживати спиртні напої, оскільки вони сприяють різкому розширенню спазмованих капілярів, що може призвести до їх розриву. Якщо потерпілий відчуває біль, то можна дати йому знеболювальні

таблетки. У подальшому — направити потерпілого до медичного закладу.

4.7. При електричних опіках для зняття болю слід дати потерпілому знеболювальне. Уникаючи травмування обпеченої ділянки тіла, на уражену ділянку слід накласти суху антисептичну пов'язку. Не дозволяється промивання опіку етиловим спиртом та самостійне зняття залишків горілого одягу.

При опіку очей електричною дугою необхідно накласти холодну примочку із розчином борної кислоти.

4.8. У випадку опікового шоку потерпілого слід зігріти. Не можна зривати пухирі, видаляти з обпеченого місця мастику, каніфоль та інші смолисті речовини (за їх наявності), оскільки під час їх видалення можна здерти обпечену шкіру, що може призвести до зараження рани.

4.9. При хімічних опіках важливо якнайшвидше зменшити концентрацію хімічної речовини та час її дії на потерпілого. При потраплянні кислоти або лугу на шкіру, ушкоджені ділянки шкіри слід промивати проточною водою з-під крана, гумового шланга або відра протягом 15–20 хвилин, після цього пошкоджену кислотою поверхню обмити 5% розчином питної соди, а обпечену лугом — 3% розчином борної кислоти або розчином оцтової кислоти. Якщо кислота або луг потрапили на шкіру через одяг, то спочатку слід змити їх водою з одягу, потім обережно розрізати і зняти з потерпілого мокрий одяг, після чого промити шкіру.

4.10. У разі потрапляння на слизову оболонку очей кислоти або лугу очі необхідно промивати цівкою води протягом 15–20 хвилин, після цього промити 2% розчином питної соди, а при ураженні очей лугом — 2% розчином борної кислоти.

4.11. При опіках порожнини рота лугом необхідно полоскати рот 3% розчином оцтової кислоти або 3% розчином борної кислоти, а при опіках кислотою — 5% розчином питної соди.

4.12. При потраплянні кислоти в дихальні шляхи необхідно дихати розпиленням за допомогою пульверизатора 10% розчином питної соди, при потраплянні лугу — розпиленням 3% розчином борної кислоти.

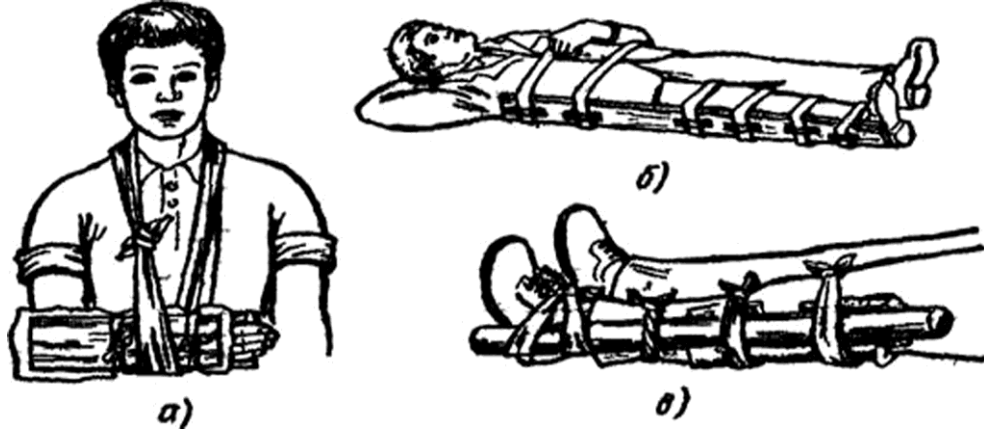
4.13. При потраплянні на шкіру сірчаної кислоти або лугу у вигляді твердої речовини слід обтерти її сухою ватою або тканиною, а уражене місце промити водою. Після промивання уражене місце треба обробити нейтралізуючим розчином у вигляді примочок (пов'язок). При опіках шкіри кислотою слід зробити примочки розчином питної соди (одна чайна ложка на склянку води). Далі допомога при хімічних опіках надається аналогічно, як і при термічних.

5. Перша долікарська допомога при переломах, вивихах, забиттях і розтягах зв'язок:

5.1. При наданні допомоги як при відкритому переломі (після зупинки кровотечі і накладанні стерильної пов'язки), так і при закритому переломі необхідно забезпечити нерухомість ушкодженої кінцівки. При переломах і

вивихах пошкоджену кінцівку слід укріпити шиною (фанерною пластинкою) або дошкою, палицею чи іншим предметом таким чином, щоб шина захопила два найближчі суглоби і зробила їх нерухомими. Пошкоджену руку треба підвісити за допомогою перев'язки або хустки до шиї і прибинтувати до тулуба. При переломі стегна необхідно забезпечити нерухомість трьох суглобів — стегнового, колінного, гомілковостопного, а при переломі плечової кістки — плечового, ліктьового і променезап'ястного (Рис. 8).

8. Накладання шин при переломі: а — передпліччя; б — стегна; в — гомілки

5.2. Удари в ділянці голови часто супроводжуються струсом мозку або крововиливом у мозок. Ці ускладнення можуть проявитись через декілька годин або днів після травмування. Тому при імовірному переломі черепа (непритомний стан після удару голови, кровотеча з вух або рота) потерпілого слід покласти на спину з трохи піднятою головою, накласти на голову тугу пов'язку (за наявності рани — стерильну) та прикласти до голови холодний предмет (грілку з холодною водою, льодом або снігом) або зробити холодну примочку. При ушкодженні голови слід забезпечити повний спокій потерпілого до прибуття медичного працівника.

5.3. За підозри перелому хребта потерпілого треба покласти на дошку, не підіймаючи його, або повернути на живіт обличчям униз, пильнуючи при цьому, щоб тулуб не перегинався для уникнення ушкодження спинного мозку.

5.4. За підозри перелому ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлю, чханні, рухах, слід туго забинтувати грудину або стягнути її пов'язкою під час видиху.

5.5. При вивихах або забиттях з'являється болісність та зміна форми суглобу. До місця вивиху (забиття) потрібно прикласти холодний компрес, а потім накласти тугу пов'язку (за наявності рани — стерильну) та направити потерпілого до медичного закладу для виправлення вивиху.

5.6. При розтягненні зв'язок суглоба з'являється гострий біль і припухлість. У цьому випадку допомогою є туге бинтування, забезпечення спокою ушкодженої ділянки, прикладання холодного компресу. Ушкоджена ділянка має бути піднята (ушкоджена рука — підвішена, наприклад, на хустці).

6. Перша долікарська допомога при отруєнні

6.1. При отруєнні перш за все необхідно не допустити подальшого поширення дії отрути.

6.2. При отруєннях газами виникає головний біль, стукіт у скронях, дзвін у вухах, загальна ослабленість, запаморочення, посилене серцебиття, нудота, блювання. При сильному отруєнні може наступити сонливість, апатія або навпаки — збуджений стан з безладними рухами, втрата або затримка дихання, розширення зіниць. Багато газів викликають подразнення дихальних шляхів, що проявляється кашлем, ядухою, печією у носі та горлі. Деякі гази здатні викликати біль у животі та кишкові розлади (ацетон, ртутні сполуки та ін.), відчуття сп'яніння (пари бензину, ацетону та ін.).

6.3. При отруєнні газами слід негайно вивести (винести) потерпілого з зони ураження, розстібнути стискуючий дихання одяг, забезпечити приплив свіжого повітря, покласти потерпілого, припідняти ноги, вкрити теплими речами, дати понюхати нашатирний спирт. Якщо отруєння несильне, то через 10–12 хвилин потерпілий має прийти до нормального стану. Якщо потерпілий знепритомнів, необхідно викликати швидку допомогу або відвезти його до медичного закладу.

6.4. При отруєнні етилованим бензином існують три шляхи проникнення тетраетилсвинцю у внутрішні органи людини:

- через органи дихання (пари бензину) — при цьому отруєння людини супроводжується збудженим, схожим на сп'яніння (ейфорія), запамороченням, головним болем, блюванням, а у важких випадках можуть настати судоми скелетних м'язів, ослаблення дихання;
- через шкіру — бензин швидко всмоктується у кров і може спричинити важке отруєння;
- через шлунково-кишковий тракт — у разі випадкового ковтання або вживання продуктів, до яких входить бензин; при цьому виникають болі у підгрудинній частині, нудота, блювання, а у важких випадках можна знепритомніти.

6.5. При отруєнні парами бензину потерпілого слід вивести із зони ураження. Зі шкіри бензин слід змивати водою з милом. При отруєнні потерпілого через шлунково-кишковий тракт — промити шлунок чистою водою або іншою нейтральною рідиною. Для цього треба дати потерпілому випити не менше двох літрів води, допомогти йому якомога нижче нахилитися, сильно натиснути на черевну стінку, глибоко застромити до рота два пальці і викликати блювання.

6.6. Отруєння антифризом настає при вживанні його всередину. Смертельна доза такої рідини — приблизно 100–200 г. Після вживання антифризу настає сп'яніння, що супроводжується збудженням (ейфорією). Потім, після нетривалого періоду (2–6 годин), цей стан змінюється депресією, сонливістю. Обличчя потерпілого стає одутим, червоним, зіниці — розширені або звужені, реакція на світло млява чи взагалі відсутня. Пульс — напружений, а незадовго до смерті частішає, ледь вловлюється. Під час надання першої допомоги треба якомога швидше промити шлунок потерпілого, дати йому сольовий або проносний засіб та терміново відправити до медичного закладу.

6.7. При отруєнні хлором подразнюються слизові оболонки дихальних шляхів та очей. Симптомами легкого отруєння хлором є подрапування, сухість у горлі, почуття стискання в грудях, сухий кашель, хрипіння, чмихання, нежить, ускладнене дихання. Симптоми важкого отруєння — важкий загальний стан, синюшність обличчя, задишка, підвищення температури, блювота, нестерпний кашель, який може перейти у клекотливе дихання з великим виділенням піни. При ураженні очей — слезоточивість, почервоніння, кон'юнктивіти, спазми повік, а при потраплянні хлорної води всередину організму — нудота, блювання, біль у животі.

6.8. Основні заходи першої допомоги при отруєнні хлором:

- 6.8.1 вивести (винести) потерпілого із зони ураження;
- 6.8.2 звільнити потерпілого від стискуючого дихання одягу, забезпечити повний спокій та прикрити ковдрою; при легкому отруєнні напоїти потерпілого теплою водою (з содою) та за можливості провести інгаляцію 2–3% розчином соди протягом 10–20 хвилин;
- 6.8.3 при потраплянні хлору в очі промити їх 2% розчином соди або водою;
- 6.8.4 при потраплянні всередину організму потерпілого хлорної води, промити шлунок 2% розчином гіпосульфїту натрію² (дати йому випити 4–5 склянок води та викликати блювання надавлюванням пальцями на корінь язика), а потім дати 10–15 крапель нашатирного спирту з водою.

6.9. При отруєнні хлором робити штучне дихання не дозволяється.

² Розчин гіпосульфїту натрію може бути додатково введений до складу аптечки.

7. Перша долікарська допомога при потраплянні сторонніх тіл до організму, укусах тварин та епілепсії

7.1. При потраплянні стороннього тіла під шкіру або ніготь, першу допомогу з його видалення слід надавати у разі, якщо це можливо виконати в існуючих умовах. Місце, з якого видалили стороннє тіло, треба змастити настоянкою йоду та накласти пов'язку.

7.2. За неможливості видалення стороннього тіла в умовах підприємства необхідно негайно звернутися по допомогу до медичного закладу.

7.3. Сторонні тіла, що потрапили до очей, слід видаляти за допомогою промивання струменем теплої води або слабкого розчину борної кислоти.

7.4. За будь-якого укусу тварини шкіру навколо рани або подряпини треба змастити настоянкою йоду і накласти стерильну пов'язку, а потерпілого направити до медичного закладу для перевірки щодо необхідності проведення щеплень проти сказу.

7.5. Перша допомога під час нападу епілепсії:

- не дати хворому впасти навзнік, щоб при падінні потерпілий не отримав травму;
- покласти потерпілого на рівню поверхню, повернути голову набік для стікання слини;
- розстібнути стискуючий дихання одяг (комір, краватку тощо);
- між зубами вкласти скручену носову хустину, для того, щоб потерпілий не прикусив язика;
- покласти на лоб холодний компрес та за необхідності викликати швидку медичну допомогу.

8. Виклик швидкої медичної допомоги

Швидка медична допомога викликається за телефоном 103 або іншим телефоном найближчого медичного закладу (травмпункту). Після негайного надання першої долікарської допомоги треба відправити потерпілого у найближчу лікарню доступним транспортним засобом. Начальникам відділів необхідно до цієї інструкції додати перелік телефонів медичного пункту установи

, а за його відсутності — перелік місцевих медичних закладів (травмпунктів) із зазначенням телефонів приймальних відділень та їх місцезнаходження.

Секретар ради

Ярослав БІЛОУС

Додаток 4
до розпорядження
селищного голови
від 08.01.2025 № 02-р

ВОРОХТЯНСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
НАДВІРНЯНСЬКОГО РАЙОНУ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ЗАТВЕРДЖЕНО
від ____ 20__ року
Селищний голова
Олег ДЗЕМ'ЮК

Інструкція
з охорони праці та безпеки життєдіяльності № 4
ІНСТРУКТАЖ
з безпеки життєдіяльності
під час воєнного стану

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з безпеки життєдіяльності під час воєнного стану поширюється на всіх учасників освітнього процесу та працівників закладу.

1.2. Інструкція про дотримання правил безпеки життєдіяльності під час воєнного стану, розроблена у відповідності до Закону України "Про охорону праці" (Постанова ВР України від 14.10.1992 № 2694-ХІІ) в редакції від 20.01.2018р, на основі «Положення про розробку інструкцій з охорони праці», затвердженого Наказом Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 29 січня 1998 року № 9 в редакції від 30 березня 2017 року,

1.3. Інструкція з охорони праці встановлює вимоги безпеки життєдіяльності працівників Ворохтянської селищної ради під час воєнного стану.

1.4. Даний інструктаж проводить відповідальна особа з працівниками закладу.

1.5. У спеціальних журналах робиться відмітка про проведення інструктажу і ставляться підписи особи, що проводила інструктаж та інструктованої особи.

2. Правила поведінки в умовах воєнного стану на окупованих територіях.

2.1. Пам'ятайте, що в критичний момент необхідно бути зібраними та сфокусованими, не реагувати на можливі провокації. Від цього залежить ваша безпека.

2.2. Дотримуйтесь порад:

2.2.1. Носіть із собою документ, що посвідчує особу.

2.2.2. Виходячи з дому, попередьте своїх близьких куди ви йдете та через який час плануєте повернутись додому.

2.2.3. Контролюйте зміст інформації в своєму телефоні, уникайте зберігання в ньому інформації, яка може спровокувати окупантів.

2.2.4. За можливості, відмовтесь від використання смартфонів в публічних місцях, віддавайте перевагу в користуванні старим моделям телефонів.

2.2.5. Тримайте в кишені одягу записи про групу крові й про можливі проблеми зі здоров'ям.

2.2.6. Запишіть телефони та імена батьків або близьких людей на папері та тримайте їх при собі.

2.2.7. Намагайтесь якнайменше перебувати поза житлом, уникайте місць скупчення людей.

2.2.8. За можливості уникайте демонстрації патріотичної атрибутики: це може спровокувати окупантів.

2.2.9. Уникайте колон техніки й не стійте біля військових машин.

2.2.10. Пам'ятайте, де розташовані найближчі від оселі чи місць, які ви часто відвідуєте, сховища та укриття.

2.3. У жодному разі:

2.3.1. Не повідомляйте про свої плани малознайомим людям, не сперечайтесь з ними.

2.2.2. Не фотографуйте й не знімайте відео в присутності людей у військовій формі.

2.2.3. Не спостерігайте за ходом військових дій, ховайтесь одразу, як почуєте постріли.

2.2.4. Не носіть із собою зброї, не показуйте військовим нічого, що навіть за формою може нагадувати зброю.

2.2.5. Не підбирайте покинутої зброї або боєприпасів.

2.2.6. Не торкайтесь вибухонебезпечних або просто невідомих чужих речей, бо звичайні побутові предмети чи іграшки можуть бути заміновані.

2.2.7. Не носіть армійської форми, камуфльованого одягу чи одягу з шевронами. Надавайте перевагу одягу темних кольорів, що не привертає уваги.

3. При загрозі ураження стрілецькою зброєю.

3.1. Закрийте штори або жалюзі (заклейте вікна паперовою стрічкою або скотчем) для зниження ураження уламками скла.

3.2. Вимкніть світло, закрийте вікна та двері.

3.3. Займіть місце на підлозі в приміщенні, що не має вікон на вулицю (комора, ванна кімната, передпокій).

3.4. Інформуйте можливими засобами про небезпеку близьких і знайомих.

4. При загрозі бойових дій.

4.1. Закрийте штори або жалюзі (заклейте вікна паперовою стрічкою) для зниження ураження осколками скла.

4.2. Вимкніть джерело живлення, закрийте воду і газ, загасіть пічне опалення.

4.3. Візьміть документи, гроші і продукти, запас води, предмети першої необхідності, медичну аптечку.

4.4. Негайно покиньте житлове приміщення, сховайтесь в підготовленому підвалі або найближчому укритті.

4.5. За відсутності поблизу укриття або підвалу, використовуйте «правило 2-х стін» (між вами та зовнішнім світом повинно бути 2 стіни -1-а стіна приймає на себе силу вибуху, а 2-а стіна захищає вас від уламків) - перейдіть в приміщення без вікон, яке відокремлене від зовнішнього світу 2-ма стінами (ванна кімната або коридор). В ванній кімнаті не повинно бути бойлера, щоб під час вибуху ви не постраждали від окропу, який проллється з пошкодженого бойлера.

4.6. Попередьте про небезпеку сусідів. Надайте допомогу старим і дітям.

4.7. Без крайньої необхідності не залишайте безпечного місця перебування.

4.8. Проявляйте крайню обережність, не піддавайтеся паніці.

5. Якщо стався вибух.

5.1. Переконайтеся в тому, що ви не отримали значних травм.

5.2. Заспокойтеся і уважно озирніться навколо, чи не існує загрози подальших обвалів і вибухів, чи не звисає з руїн розбите скло, чи не потрібна комусь ваша допомога.

5.3. Якщо є можливість - спокійно вийдіть з місця події. Якщо ви опинилися в завалі - періодично подавайте звукові сигнали. Пам'ятайте, що при низькій активності людина може протриматися без води п'ять діб.

5.4. Виконуйте всі розпорядження рятувальника.

6. При повітряній небезпеці.

6.1. Щоб почути сигнал «Повітряна тривога» необхідно встановити на телефоні застосунок "Повітряна тривога"

6.1.1. Встановити на телефоні застосунок "Повітряна тривога".

Застосунок вже доступний у Google Play Market та AppStore.

Не потребує реєстрації, не збирає персональні дані користувачів або дані про геолокацію

Надсилає максимально гучні критичні сповіщення про повітряну, хімічну, техногенну або інші види тривоги системи цивільної оборони навіть у беззвучному або сплячому режимі смартфона.

6.1.2. Щоб отримувати сповіщення:

1. Встановіть застосунок через Google Play Market або AppStore.

2. Надайте йому дозвіл надсилати сповіщення та важливі попередження.

3. Виберіть область, у межах якої хочете отримувати сповіщення.

4. Відстежуйте початок та кінець повітряної тривоги.

6.2. Якщо почули сигнал оповіщення (сирени), перебуваючи вдома:

6.2.1. Вимкніть джерело живлення, закрийте воду і газ.

6.2.2. Погасіть пічне опалення.

6.2.3. Візьміть документи, гроші, продукти, пляшку води, предмети першої необхідності, медичну аптечку.

6.2.4. Попередьте про небезпеку сусідів і при необхідності надайте допомогу старим і хворим.

6.2.5. Якнайшвидше дійдіть до захисної споруди або сховайтеся на місцевості. Дотримуйтеся спокою і порядку.

6.2. 6. У разі відсутності в радіусі 500 м від вашого будинку захисної споруди використовуйте для укриття підвальне приміщення під будинком.

6.2.7. Якщо ви не почули сигнал та у вас немає можливості швидко перейти у сховище, перейдіть до більш безпечного місця в квартирі: подалі від вікон, у коридор — під несучі стіни, або ванну кімнату (але закрийте рушником дзеркало).

6.2.8. Без крайньої необхідності не залишайте безпечного місця перебування. Слідкуйте за офіційними повідомленнями.

6.3. Якщо почули сигнал оповіщення (сирени), перебуваючи на робочому місці:

6.3.1. Вимкнути у разі необхідності струмоприймачі та вентиляцію;

6.3.2. Швидко, без паніки пройти до захисної споруди (споруди подвійного призначення як метрополітен або підземний паркінг, сховище, протирадіаційне укриття, найпростіше укриття або підвальне приміщення) зайняти місце у захисній споруді та виконувати вимоги старшого (коменданта).

6.3.4. Перебуваючи у громадському місці, потрібно вислухати вказівки адміністрації громадського місця та діяти відповідно до них (йти в зазначені сховища або укриття).

7. При загрозі масових заворушень.

7.1. Зберігайте спокій і розсудливість.

7.2. При перебуванні на вулиці негайно покиньте місця масового скупчення людей, уникайте агресивно налаштованих осіб.

7.3. Не піддавайтеся на провокації.

7.4. Надійно закрийте двері в приміщення де ви перебуваєте.

7.5. Не підходьте до вікон і не виходьте на балкон.

7.6. Без крайньої необхідності не покидайте приміщення.

8. Якщо вас захопили злочинці як заручника і вашому життю і здоров'ю загрожує небезпека.

8.1. Намагайтеся запам'ятовувати будь-яку інформацію (вік, зріст, голос, манеру розмовляти, звички і т.п.) про злочинців, що надалі може допомогти встановити їх місцезнаходження.

8.2. При першій можливості намагайтеся повідомити про місце свого перебування рідним чи в поліцію.

8.3. Намагайтеся бути розважливими, спокійними, по можливості миролюбними, оберігайте себе від непотрібного ризику.

8.4. Якщо злочинці перебувають у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння, то намагайтеся максимально обмежити себе від спілкування з ними, так як їх дії можуть бути непередбачувані.

8.5. Не підсилюйте агресивність злочинців непокою, сваркою, зайвим опором.

8.6. Виконуйте вимоги терористів, не створюючи конфліктних ситуацій, запитуйте дозволу переміщатися, сходити в туалет, відкрити сумочку і т.д.

8.7. Уникайте будь-яких дискусій, особливо політичних, зі злочинцями, будьте, насамперед, уважними слухачами.

8.8. Зберігайте свою честь і нічого не просіть, намагайтеся з'їдати все, що дають, незважаючи на те, що їжа може бути непривабливою.

8.9. Якщо ви тривалий час перебуваєте поруч із злочинцями, постарайтеся встановити з ними контакт, викликати гуманні почуття і почати розмову, не наводячи їх до думки про те, що ви хочете щось вивідати.

8.10. Не дозволяйте собі падати духом, використовуйте будь-яку можливість поговорити з самим собою про свої надії, проблеми, які трапляються в житті, постарайтеся заспокоїтися і розслабитися за допомогою медитації, читайте різні тексти, постарайтеся згадати вірші.

8.11. Уважно стежте за поведінкою злочинців та їх намірами, будьте готові до втечі, якщо ви абсолютно впевнені в безпеці такої спроби.

8.12. Постарайтеся знайти найбільш безпечне місце в приміщенні, де вас тримають і де можна було б захиститися під час штурму терористів (приміщення, стіни і вікна яких не виходять на вулицю - ванна кімната або комора), у разі відсутності такого місця падайте на підлогу при будь-якому шумі або стрілянині.

8.13. При застосуванні спеціальними підрозділами сльозоточивого газу дихайте через мокру тканину, швидко і часто моргайте, викликаючи сльози.

8.14. Під час штурму ні в якому разі не беріть в руки зброю терористів, щоб не постраждати від штурмуючих, які стріляють по озброєним людям.

8.15. При звільненні виходьте швидше, речі залишайте там, де вони лежать, оскільки можливі вибухи або пожежа, беззаперечно виконуйте команди групи захоплення.

9. Правила щодо перебування у найпростіших захисних спорудах

9.1. Заходити до укриттів потрібно організовано, швидко і без паніки.

9.2. Літніх і хворих необхідно влаштувати ближче до вентиляційних труб.

9.3. У сховище (укриття) потрібно приходити зі своїми засобами індивідуального захисту органів дихання, продуктами харчування, запасом води і документами.

9.4. Не дозволяється приносити з собою речі громіздкі, з сильним запахом, легкозаймисті, приводити тварин.

9.5. У сховищі забороняється ходити без потреби, шуміти, курити, виходити назовні без дозволу старшого.

9.6. Всі у сховищі зобов'язані виконувати розпорядження старшого по сховищу, надавати посильну допомогу хворим, інвалідам.

9.7. Для укриття населення сховища повинні готуватись завчасно. Створюється запас води, медикаментів, продуктів харчування. Перевіряється наявність вентиляції.

9.8. Завчасно повідомляються близькі, рідні, знайомі про можливість перебування в тому чи іншому сховищі (підвал в сусідів, овочесховище, школи, тощо).

10. При проведенні тимчасової евакуації цивільного населення з небезпечного району.

10.1. Візьміть документи, гроші і продукти, необхідні речі, медикаменти.

10.2. По можливості надайте допомогу громадянам похилого віку, людям з фізичними вадами.

10.3. Дітям дошкільного віку вкладається в кишеню або пришивається до одягу записка, де вказується прізвище, ім'я, по батькові, домашня адреса, телефони а також ім'я та по батькові матері і батька.

10.4. Дотримуйтесь вказаного маршруту. При необхідності зверніться за допомогою до правоохоронців та медичних працівників.

10.5. Сигнал евакуації з міста звучить як гудок з потяга.

11. При виявленні мін та вибухонебезпечних предметів (ВНП)

11.1. Не підходити до предмета та негайно призупинити будь-які роботи біля нього.

11.2. Не торкатися та не пересувати предмет, не намагатися його знешкодити.

11.3. Відійти на безпечну відстань та негайно сповістити інших людей про потенційну небезпеку, не допускати їх на небезпечну територію.

11.4. Установити попереджувальні знаки або огорожу навколо них. Для огороження місця знаходження вибухонебезпечних предметів використовуйте всілякі підручні матеріали (жердини, вірвовки, шматки тканини, каміння тощо.).

11.5. Подзвонити 101 або 102 (не з мобільного телефона), повідомити адресу або орієнтири місця де ви виявили небезпечної предмет.

11.6. Забороняється біля ВНП користуватися мобільним телефоном, бо деякі з них мають спеціальне налаштування і можуть вибухнути під час такого дзвінка

11.7. Діждатися прибуття фахівців, показати місце небезпечної знахідки та повідомити час її виявлення.

11.8. При виявленні вибухонебезпечних, а також інших підозрілих предметів (мобільні телефони, ліхтарики, іграшки тощо.) категорично забороняється:

11.8.1. Брати до рук, наносити по них удари, намагатися розібрати;

11.8.2. Переносити або перекочувати з місця на місце;

11.8.3. Кидати вибухонебезпечні предмети до багаття або розводити над ними вогонь;

11.8.4. Збирати та здавати як металобрухт.

ПАМ'ЯТАЙТЕ: Після вашого повідомлення спеціалісти Служби порятунку проведуть ідентифікацію, знешкодження та знищення вибухонебезпечного предмета за установленим порядком. Не допускайте самі та утримуйте інших від порушення правил поведінки при виявленні вибухонебезпечних предметів.

12. Щоб не натрапити на небезпечну знахідку (ВНП):

12.1. Уникайте місць, позначених знаками мінної небезпеки.

12.2. Не заходьте у зруйновані приміщення.

12.3. Уникайте місць, пов'язаних з військовою діяльністю (окопи, військові укріплення, райони біля блокпостів, місця ведення бойових дій).

12.4. Не підходьте до залишеної військової техніки та тіл загиблих людей чи тварин (вони можуть бути замінованими).

13. Дії під час атаки із застосуванням хімічної зброї.

13.1. Якщо ви перебуваєте у зоні бойових дій, звертайте увагу на такі зовнішні ознаки застосування хімічної зброї:

13.1.1. Двоє або більше осіб стали недієздатними з незрозумілих причин.

13.1.2. Знайдено невідомі рідини, порошки або пари.

13.1.3. Відчуваються незрозумілі запахи або смаки.

13.1.4. Знайдено невідомі та/або покинуті без нагляду матеріали, пристрої чи обладнання.

13.1.5. Спостерігається масова швидка загибель дрібних тварин (птахів, комах).

13.1.6. Спостерігається масовий вияв фізичних симптомів ураження хімічними речовинами (детально про фізичні симптоми читайте нижче).

13.1.7. Будь-яка з цих ознак може бути індикатором застосування хімічної зброї. Наявність кількох ознак одночасно вказує на підвищену ймовірність того, що інцидент пов'язаний з застосуванням хімічних речовин. негайно повідомляйте про наявність таких ознак за єдиним номером виклику служб екстреної допомоги (диспетчер викличе бригаду потрібної служби) — 112.

13.1.8. Важливо! Якщо ви маєте підозру щодо застосування хімічної зброї, реагуйте належним чином, щоб зменшити потенційну шкоду собі та іншим. Не наражайте себе на небезпеку!

13.2. Першочергові дії в зоні хімічного ураження

Що робити, якщо ви опинились поблизу зони ураження хімічною зброєю:

13.2.1. Якщо ви на вулиці:

- Залиште територію ураження. Чим коротшим буде контакт з хімічними речовинами та чим далі ви будете від епіцентру ураження, тим меншою буде потенційна шкода від них.

- Намагайтесь рухатись швидко, але не бігти. Ваше дихання має бути спокійним та повільним, щоб вдихати якнайменше отрути.

- Знайдіть укриття поблизу. Якщо це можливо, повертайтеся у своє помешкання.

13.2.2. Якщо під час хімічної тривоги ви в приміщенні:

- Якщо можливо, підніміться на найвищий поверх і знайдіть кімнату з якомога меншою кількістю вікон та дверей. Хімічні речовини, як правило, важчі за повітря, тому на верхніх рівнях будинків повітря буде чистішим.

- Зменште потік повітря ззовні всередину. Закрийте вікна, двері, вентиляційні отвори та все інше, що допомагає потрапляти повітря в приміщення ззовні.

- Не їжте і не пийте нічого, що могло зазнати впливу хімічних речовин.

- Увімкніть новини по радіо, телебаченню чи в Інтернеті, щоб отримувати оновлені повідомлення про здоров'я та безпеку. Вам мають повідомити, коли буде безпечно виходити на вулицю.

13.2.3. Якщо ви перебуваєте у своєму автомобілі й не можете залишити уражену зону, зведіть до мінімуму ризик впливу хімічної речовини

- З'їжджайте на узбіччя так, щоб не блокувати та не заважати руху аварійних автомобілів.

- Вимкніть двигун і закрийте всі вентиляційні отвори, які втягують зовнішнє повітря, включаючи вентиляційні отвори кондиціонера. Запуск двигуна та їзда втягують зовнішнє повітря в автомобіль і можуть піддати вас впливу хімічних речовин.

- Щоб звести до мінімуму кількість хімічної речовини, яку ви вдихнете, прикрийте рот і ніс тканиною, наприклад, шарфом або носовою хусткою.

- Слухайте подальші вказівки від аварійного персоналу на місці події або слухайте новини по радіо чи слідкуйте за офіційними джерелами в інтернеті.

13.3. Симптоми хімічного ураження та першочергові заходи з безпеки

Основні фізичні симптоми застосування хімічних матеріалів:

- міоз (надмірне звуження зіниць),
- дезорієнтація та пітливість,
- посмикування та судоми,
- подразнення дихальних шляхів і утруднення дихання,
- подразнення очей і шкіри,
- нудота та блювота,
- втрата свідомості.

13.4. Що робити, якщо у вас з'явилися симптоми хімічного ураження, або ви вважаєте, що ви мали контакт з хімічною речовиною (протягом 15 хвилин після впливу):

13.4.1. Зніміть верхній шар одягу.

13.4.2. Якщо можливо, покладіть одяг у пакет і закрийте його. Помістіть цей герметичний пакет в інший пакет і запечатайте клейкою стрічкою. Пізніше буде надано інструкції щодо його утилізації або очищення.

13.4.3. Якщо у вас є ознаки або симптоми впливу їдких або подразливих речовин – наприклад, почервоніння, свербіж та печіння очей або шкіри — промийте їх водою.

13.4.4. Якщо очі печуть або подразнені, промийте їх водою протягом 10-15 хвилин. Не використовуйте мило для промивання очей.

13.4.5. Не торкайтеся інших людей, щоб уникнути можливого поширення хімікату.

13.4.6. Ураження, спричинене хімічним агентом, не може передаватися від людини до людини. Це не заразне захворювання, яке може передаватися при кашлі або чханні. Однак люди можуть поширювати хімічну речовину, якщо вона потрапляє на їхню шкіру, одяг або волосся. Люди також можуть поширювати хімічну речовину через рідини організму. Якщо хтось інший контактує з хімічною речовиною таким чином, він може постраждати. Після того, як люди, які зазнали хімічного впливу, знімуть верхній одяг і вмийтяться, більшість хімічних речовин буде усунуто, і ймовірність поширення їх значно зменшиться.

13.5. Що робити при отруєнні сильнодіючими речовинами:

13.5.1. Захистити органи дихання від подальшої дії отруйних речовин;

13.5.2. На потерпілого надіти протигаз або ватну марлеву пов'язку, попередньо змочивши її при отруєнні хлором водою або 2% розчином питної соди, а при отруєнні аміаком – водою або 5% розчином лимонної кислоти, і винести або вивести його із зони ураження;

13.5.3. Забезпечити потерпілому спокій і тепло;

13.5.4. Вимити очі і відкриті ділянки тіла чаєм, молоком тощо;

13.5.5. Звернутися за допомогою до медиків.

13.6. Що робити при отруєнні аміаком:

13.6.1. Шкіру, очі, ніс, рот вимийте водою;

13.6.2. В очі закапайте дві-три краплі 30% розчину альбуциду, в ніс – оливкову олію.

13.7. Що робити при отруєнні зарином:

13.7.1. Якщо снаряд із зарином розірвався біля будинку, потрібно негайно зачинити вікна, двері, закрити всі вентиляційні отвори. Ні в якому разі не вмикати кондиціонер;

13.7.2. Не виходьте на вулицю одразу після атаки хімічною зброєю, термін дії більшості отрут сягає години. Потрібно дочекатись сповіщення що хімічна загроза минула, інформацію про шляхи безпечної евакуації;

13.7.3. Якщо вибух відбувся на вулиці, потрібно негайно залишити це місце, рухаючись проти вітру. Пересуватися потрібно швидко, але не бігти, щоб не прискорювати дихання. Бажано заховатись у найближчому приміщенні хоча б в автомобіль з піднятими вікнами;

13.7.4. Якщо ви зазнали хімічної атаки, потрібно якнайшвидше позбутися одягу. Зарин на одягу випаровується і становить небезпеку. Одяг не варто знімати через голову, краще розрізати та таким чином зняти його;

13.7.5. Після того, як зняли одяг, потрібно промити всі ділянки шкіри як контактували з отрутою водою, краще з милом. Чим більше, тим краще;

13.7.6. Очі також потрібно ретельно промити водою не менше 10 хвилин;

13.7.7. Не торкатися поверхонь, які можуть бути заражені зарином;

13.7.8. Штучна вентиляція легень, тим більше штучне дихання в такій ситуації неприпустиме.

13.8. Що робити при отруєнні хлором:

13.8.1. При зупинці дихання – зробіть штучне дихання;

13.8.2. Шкіру, рот, ніс вимийте 2% розчином питної соди або водою.

13.9. Що робити при отруєнні метаном:

13.9.1. При зупинці дихання – зробіть штучне дихання.

13.10. Що робити при отруєнні чадним газом:

13.10.1. Розстебніть комір одягу;

13.10.2. При зупинці дихання – зробіть штучне дихання.

13.11. Евакуація із зони ураження хімічною зброєю

13.11.1. Під час евакуації з зони ураження хімічною зброєю вдягайте чистий щільний одяг, який максимально закриває всі ділянки тіла. Якщо є можливість, вдягніть окуляри, маски, шапки та рукавички, а також дощовик. Якщо ви маєте перебувати в укритті, зробіть запас води, їжі та предметів першої необхідності.

13.11.2. Території, які зазнали впливу хімічної зброї, можуть залишатись небезпечними тривалий час, від декількох годин до декількох місяців. Не повертайтеся в зону ураження без відповідних розпоряджень ДСНС та інших екстрених служб.

14. Дії у разі ураження білим фосфором

14.1. Якомога швидше варто позбутися одягу, до якого пристали частки білого фосфору, що палає. Якщо такої можливості немає, то потрібно занурити уражену шкіру у воду або сильно зволожити.

14.2. Проникні поранення негайно закривають пов'язкою, яка змочена водою, вологою тканиною, ізолюючи її від кисню, доки не будуть видалені часточки фосфору.

14.3. На рану наноситься розчин бікарбонату натрію – харчової соди, щоби нейтралізувати будь-яке накопичення ортофосфатної кислоти, з подальшим видаленням будь-яких залишків видимих фрагментів: їх легко помітити, оскільки вони світяться в темному середовищі.

14.4. Не можна торкатися фосфору пальцями! Опіки варто закрити вологими пов'язками. Вони мають бути просочені содовим розчином, або чистою водою, щоб запобігти повторному загорянню фосфору.

15. Дії у разі радіаційної аварії.

15.1. Перебувайте в укритті.

15.1.1. Тримайтесь подалі від стін та даху.

15.1.2. Залишайтесь в приміщенні без вікон та зовнішніх дверей.

15.1.3. Зачинить та ущільнить всі отвори та щілини (скотчем, змоченою тканиною).

15.1.4. Вимкніть систему вентиляції (кондиціонери, обігрівачі).

15.1.5. Не виходьте з укриття доки не буде вказівок від органів влади офіційними каналами.

15.2. Потрібно знезаразити себе.

15.2.1. Обережно зніміть верхній шар одягу.

15.2.2. Герметично запакуйте знятий одяг и тримайте його подалі від людей та тварин.

15.3. Помийтесь, якщо є така можливість.

15.3.1. Прийміть душ з милом, голову помийте шампунем.

15.3.2. Не використовуйте кондиціонери для волосся щоб не закріпити радіоактивний матеріал.

15.3.3. Не тріть і не дряпайте шкіру, щоб радіоактивний матеріал не потрапив до ран.

15.3.4. Одягніть чистий одяг.

16. Завершальні положення інструкції.

16.1. Перевірка і перегляд інструкції з безпеки життєдіяльності під час воєнного стану повинна здійснюватися не рідше одного разу на 5 років.

16.2. Якщо протягом 5 років з дня затвердження (введення в дію) даної інструкції з охорони праці та безпеки життєдіяльності під час воєнного стану умови не змінюються, то її дія автоматично продовжується на наступні 5 років.

16.3. Відповідальність за своєчасне внесення змін і доповнень, а також перегляд даної інструкції покладається на секретаря селищної ради.

Секретар ради

Ярослав БІЛОУС

Додаток 5
до розпорядження
селищного голови
від 08.01.2025 № 02-р

**ВОРОХТЯНСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
НАДВІРНЯНСЬКОГО РАЙОНУ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
від ____20__ року
Селищний голова
Олег ДЗЕМ'ЮК

**Інструкція
з охорони праці № 5
При роботі з комп'ютером, принтером, ксероксом
та іншою оргтехнікою**

1. Загальні вимоги безпеки при роботі з комп'ютером та іншою оргтехнікою.

1.1. До самостійної роботи з комп'ютером, ноутбуком, принтером, ксероксом, сканером, та іншою оргтехнікою допускаються особи, які досягли 18 річного віку, ознайомлені з *інструкцією з охорони праці при роботі з оргтехнікою*, не мають протипоказань за станом здоров'я.

1.2. Під час роботи на комп'ютері та іншій оргтехніці на працівника можуть впливати наступні небезпечні та шкідливі фактори:

- електрострум і випромінювання;
- перенапруження зору під час роботи з електронними пристроями, монітором, особливо при нераціональному розташуванні екрана по відношенню до очей.

1.3. Освітлювальні установки повинні забезпечувати рівномірне освітлення і не повинні утворювати засліплюючих відблисків на клавіатурі, а також на екрані монітора за напрямом очей.

1.4. При роботі з комп'ютером, принтером, ксероксом та іншою периферійною технікою не допускається розташування робочого місця в

приміщеннях без природного освітлення, без наявності природної або штучної вентиляції.

1.5. Робоче місце з комп'ютером та оргтехнікою повинно розміщуватися на відстані не менше 1м від стіни, від стіни з віконними отворами - на відстані не менше 1,5 м.

1.6. Кут нахилу екрана монітора або ноутбука по відношенню до вертикалі повинен складати 10-15 градусів, а відстань до екрана - 500-600 мм.

1.7. Кут зору екрана повинен бути прямим і становити 90 градусів.

1.8. Для захисту від прямих сонячних променів повинні передбачатися сонцезахисні пристрої (плівка з металізованим покриттям, регульовані жалюзі з вертикальними панелями та ін).

1.9. Освітлення повинно бути змішаним (природним та штучним).

1.10. У приміщенні кабінету і на робочому місці необхідно підтримувати чистоту і порядок, проводити систематичне провітрювання.

1.11. Про всі виявлені під час роботи несправності обладнання необхідно доповісти керівнику, у випадку поломки необхідно припинити роботу до усунення аварійних обставин. При виявленні можливої небезпеки, попередити оточуючих та негайно повідомити керівнику; утримувати в чистоті робоче місце, не захаращувати його сторонніми предметами.

1.12. Про нещасний випадок очевидець, працівник, який його виявив, або сам потерпілий повинні доповісти безпосередньо керівникові установи і вжити заходів з надання медичної допомоги.

1.13. Особи, винні в порушенні вимог, вимагаємих данною *інструкцією з охорони праці при роботі з комп'ютером, принтером, ксероксом та іншою оргтехнікою*, притягаються до дисциплінарної відповідальності у відповідності з чинним законодавством.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи з комп'ютером (ноутбуком) та іншою оргтехнікою.

2.1. Оглянути і переконатися у справності обладнання, електропроводки. У разі виявлення несправностей, до роботи не приступати. Повідомити про це керівника і, тільки після усунення несправностей і його дозволу, приступити до роботи.

2.2. Перевірити освітлення робочого місця, за необхідності, вжити заходів до його нормалізації

2.3. Перевірити наявність та надійність захисного заземлення устаткування.

2.4. Перевірити стан електричного шнура і вилки.

2.5. Перевірити справність вимикачів та інших органів управління персональним комп'ютером та оргтехніки.

2.6. При виявленні будь-яких несправностей, комп'ютер та оргтехніку не вмикати і негайно повідомити про це керівника .

2.7. Ретельно провітрити приміщення з персональним комп'ютером та оргтехнікою, переконатися, що мікроклімат у приміщенні знаходиться в допустимих межах: температура повітря в холодний період року 22-24°C, в теплий період року - 23-25°C, відносна вологість повітря — 40-60%.

2.8. Включити монітор і перевірити стабільність і чіткість зображення на екрані, переконатися у відсутності запаху диму від комп'ютера та оргтехніки.

3. Вимоги безпеки під час роботи з комп'ютером, ноутбуком, принтером, ксероксом, сканером, та іншою оргтехнікою.

3.1. Вмикайте і вимикайте комп'ютер, ноутбук та іншу оргтехніку тільки вимикачами, забороняється проводити вимкнення витягуванням вилки з розетки.

3.2. Забороняється знімати захисні пристрої з обладнання і працювати без них.

3.3. Не допускати до комп'ютера та оргтехніки сторонніх осіб, які не беруть участі в роботі.

3.4. Забороняється переміщати та переносити системний блок, монітор, принтер, будь-яке обладнання, яке знаходиться під напругою.

3.5. Забороняється під час роботи пити будь-які напої, приймати їжу.

3.6. Забороняється будь-яке фізичне втручання у пристрій комп'ютера, принтера, сканера, ксерокса під час їх роботи.

3.7. Забороняється залишати включене обладнання без нагляду.

3.8. Забороняється класти предмети на комп'ютерне обладнання, монітори, екрани та оргтехніку.

3.9. Суворо виконувати загальні вимоги з електробезпеки та пожежної безпеки.

3.10. Під час усунення застрявання паперу на ксероксі чи принтері, задля

уникнення ураження електрострумом, необхідно відключити обладнання від електромережі. Необхідно також вимикати обладнання від мережі при тривалому простої.

3.11. Самостійно розбирати та проводити ремонт електронної та електронно-механічної частини комп'ютера, периферійних пристроїв, оргтехніки категорично забороняється. Ці роботи може виконувати тільки спеціаліст або інженер з технічного обслуговування комп'ютерної техніки.

3.12. Сумарний час безпосередньої роботи з персональним комп'ютером та іншою оргтехнікою протягом робочого дня має бути не більше 6 годин у день.

3.13. Тривалість безперервної роботи з персональним комп'ютером та іншою оргтехнікою без регламентованої перерви не повинна перевищувати 2-х годин. Через кожну годину роботи слід робити перерву тривалістю 15 хв.

3.14. Під час регламентованих перерв, з метою зниження нервово-емоційного напруження, стомлення зорового аналізатора, усунення впливу гіподинамії та гіпокінезії, запобігання розвитку познотонічного стомлення, слід виконувати комплекси вправ для очей або організовувати фізкультурні паузи.

3.15. Комп'ютер, будь-які його периферійні пристрої, оргтехніку необхідно використовувати у суворій відповідності з експлуатаційною документацією до них.

3.16. Під час виконання роботи необхідно бути уважним, не звертати уваги на сторонні речі.

3.17. Про всі виявлені несправності та збої в роботі апаратури необхідно повідомити безпосередньо керівника.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи з комп'ютером, принтером, ксероксом, сканером та іншою оргтехнікою.

4.1. Вимкнути комп'ютер, ноутбук, принтер, ксерокс, сканер, колонки та іншу оргтехніку від електромережі, для чого необхідно вимкнути тумблери, а потім акуратно витягнути штепсельні вилки з розетки.

4.2. Протерти зовнішню поверхню комп'ютера чистою вологою тканиною. При цьому не допускайте використання розчинників, одеколону, препаратів в аерозольній упаковці.

4.3. Прибрати робоче місце.

4.4. Ретельно провітрити приміщення з персональним комп'ютером та іншою оргтехнікою.

5. Вимоги техніки безпеки та безпеки життєдіяльності в аварійних ситуаціях при роботі з комп'ютером та іншою оргтехнікою.

5.1. Якщо на металевих частинах обладнання виявлено напругу (відчуття струму), заземлюючий провід обірваний, необхідно вимкнути обладнання, негайно доповісти керівникові про несправності електрообладнання і без його вказівки до роботи не приступати.

5.2. При припиненні подавання електроенергії, вимкнути обладнання.

5.3. При появі незвичного звуку, запаху паленого, мимовільного відключення комп'ютера та оргтехніки, негайно припинити роботу і поставити до відома керівника.

5.4. При виникненні пожежі негайно вимкнути обладнання, знеструмити електромережу за винятком освітлювальної мережі, повідомити про пожежу всім працюючим і приступити до гасіння осередку пожежі наявними засобами пожежогасіння.

5.5. При нещасному випадку необхідно, насамперед, звільнити потерпілого від травмуючого фактора, звернутися до медпункту, зберегти, по можливості, місце травмування в тому стані, в якому воно було на момент травмування.

При звільненні потерпілого від дії електричного струму слідкуйте за тим, щоб самому не опинитися в контакті з токоведучою частиною та під напругою.

Секретар ради

Ярослав БІЛОУС